

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden közlemények idejéről érdeklő.

Bármentetlen levelek csak ismert korszakról
fogadtak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hóra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábspeditőr egyszeri beiktatásáért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetéskülön 30 kr.
Nyitlér 4 hasábspeditőrért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
ujdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök, Julius 5.

130. szám.

Savanyu-alma-évad.

(P. C.) Mintán ama problémák, melyek Európa kormányait, népeit, diplomáciáját s közvéleményét közel egy évtized óta szakadatlanul foglalkoztatják, még mind a megoldásra várnak; miután az oly számos függő kérdés közül egyetlen egy sines tisztázva, rendezve vagy legalább is fontosságából s veszedelmességéből kivetkötve: „savanyu-ugorka-évad”ról az idén nem lehet szó. Másutt sem, még kevésbé nálunk, hol az összes függő kérdések legbonyolódottabbja, legveszedelmesebbje, a bolgár viszály, ujjunkra égett. Majd úgy tetszik, mintha a kellemetlen kisértések korszaka a „Pester Correspondenz” a kissé furcsa, de találó „savanyu-alma-évad” kifejezésével jelöli meg azt, — következett volna el monarchiánkra. Azon glosszár, kommentár, interpretációk és jóindulások, melyeket a berlini s pétervári rendelkezési alap felsőbb és alsóbb csészelék-hada II. Vilmos császárnak a gacsinaui udvarnál teendő látogatásához fűz, nem hagynak fenn kétséget, hogy nemcsak az orosz chauvinisták, hanem a reakcionárius poroszok is, kikre nézve az orosz barátság soha sem szűnt meg a saját politikájuk legőhajtottabb alapját képezni, azon hízos reményt táplálják, hogy a két rokon császár találkozásánál felnyúló „torony-magasságú” német-orosz barátság oly megállapodásokon fog alapulni, melyek arra rendelkeznek, hogy a bolgár kérdés a czárra nézve kellemes módon rendeztessék.

Ezt másképp alig lehet képzelni, mint hogy Ausztria-Magyarországtól engedmenyt, áldozatot várnak. A kísértés reánk nézve mindenestor nehéz, talán kínos lesz: bizonyára nem fogják elmulasztani, a tőlünk kívánt áldozatot lehetőleg csekélynek, az általa nyerendő előnyt ellenben lehetőleg jelentékenynek tüntetni fel. Fontolóra fogják velünk vétetni, hogy

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A csik-tusnádi gyógyfürdő és kirándulási helyei.

A Szent Anna tava és vidéke egyike a regényes Erdély legszebb pontjainak. — Körüle néhány órányira mindenfelé csak az őserdők rengetege terül.

A napot bükkök és fenyők lombjai takarják el a szem elől. Utja, ősvénye nincs; lépteink mint sajkák a tengerben, nyomtalanul vesznek el a fűben.

Sehol szembe nem tűnik egy emberi lélek, csak egy egy eltévedt lepke vagy madár röpköd körülünk. Sehol egy lak, csak az agy bükkök oldalába metszett keresztel jelöl a huzamos utat, melyen itt ott ezred éves kidőlt fa nyújtózik keresztül. Sergegy hegyes kedik le róla. Arnyék, magány, kísértetes némaság mindenfelé. A vándor a mint főlebb főlebb halad, egyre távolabb az emberi társaságtól anélkül, hogy mező vagy nyáj ötlenék szemébe. Végre csukor süveg idomu hegyesucos emelkedik előttünk, oldalát fa árnyékolja, rejtélyes kebelét bük és tenyőerdők takarják. Lépteinkre mintha döngene a föld, mi a kialudt tűzhányó hegy jele. Még főlebb haladunk, s a falombok nyílásain át csak ugyan egykori vulkánhegy katlana kezd elénk mélyedni.

A füst helyett most sötét köd ül néha felette. Azonban, ha tiszta a látókör, az egykori tűzkatlan fenekén, nem füst, nem köd, mit ma megpillant a vándor, — egy szeliden hullámzó, kristálytiszta tavacska tükre az, melyet a hegyek félkörű emelkedésében fenyvek s bükkök koszorújában foglaltak.

Gyönyörű látvány, főszege képe a természetnek!

Egy smaragdha foglalt gyémánt az, egy harmatcsepp a nefeletts kehelyben.

Beszakadt csukorsüveg alakú hegy től esérébe boesátkozva fél órány kerületű tónak

hisz' mi tulajdonkép mit sem veszítettünk Bulgáriában és miként vezető államférfiaink, parlamentek s hírlapok ismételtelen a legünnepélyesebben s a leghatározottabban kijelentették, ott nem is akarunk semmit hódítani s megtartani, míg Oroszország sok ezer fiát s a rubelek millióit áldozta fel, hogy azon országot a halálos rabszolgaságból kiszabadítsa, a népet emberhez méltó léthez, mitvelt fejlődéshez vezesse és saját méltóságának tartozik azzal, hogy az általa felszabadított fajronkokkal és hitsorosokkal ne idegenül s általuk megvetve, hanem idős testvérként tisztelve álljon szemben.

El fogják mondani, hogy Oroszország mire sem törekszik, a mi a berlini szerződésen tulmegy és hogy a bolgár kérdés békés megoldása reánk nézve csak elég értékes, hogy áldozatot hozzunk érte, főleg ha ez nem lényeges előnyt, nem anyagi érdeket, hanem csupán cleve beszitt eszmét, álomszerű fogalmat érint. még sok egyebet is fognak nekünk mondani, hogy plausibilissé tegyék a savanyu almába való harapást.

A mi monarchiánkat illeti, számára ki van jelölve az út, melyen haladnia s a melyről le nem térhetne a nélkül, hogy önmaga és a világ előtt le ne alacsonyítsa magát. Ausztria-Magyarország semmi körülmények közt nem engedheti meg, hogy Oroszország Bulgáriát szerelemre kényszerítse és a legkisebb aggodalmat sem érezzük, hogy a német bírodalom e tekintetben cserben hagyjon bennünket vagy éppen megkísérelje erkölcsi nyomást gyakorolni reánk, hogy Oroszország kerítőív tegyen. Ha Bulgária az újabb orosz kérést mégis készségesen fogadja és ama Balkán-állam törvényes képviselote oly transactiót készít a felszabadítóval, mely a berlini szerződést nem sérti, ahhoz mi semmiesetre sem fogunk annak ellené szegülni, miután mi ott valóban mit sem

akarunk a magunk számára. Akkor pedig nem is fog kelleni savanyu almába harapnunk.

Aratáskor.

(t.) Ha nincs háboru, hát van árhanatás, van jégverés és van sáska, de valamiféle áldásnak kell lenni. Tavaly ilyenkor a gabona ára még volt ilyen-olyan, de ma már majdnem semilyen. Tavaly szeptemberben adtuk ugy, mint ez idén júniusban. Hát milyen lesz szeptemberben? Es a gazdaember tiz évvel ezelőtt még egyszer ily magas árak mellett ép ugy panaszkodott, mint most, vagy még jobban; hátha az árak még vagy két évig így esnek, hogy fog panaszkodni? Ki annak a megmondhatója? Avagy már akkor beleun a paraszba, mint a haladó ember, és néma rezignációval nézi a halál esontkezét a mint alatta kaparász, hogy kirántsa alóla a gyékényt?

Hallom, hogy N. gróf és N. báró nem panaszkodik. Ok mennek Baden-Badenbe és Emsbe s külön vizik utánuk a fogatokat, meg a paripákat. Telkesi gazduram sem panaszkodik; van kenyere, szalonája és füstölt hus a káposztában. Az egyik fia a lovas, a másik az ökrös igával szánt, a veje arat, a menyegyűjt; s a tulipános lábában egymáson a bankó, mert nem tudják jobb helyre tenni. A napszamos évről-évre drágább, a kenyér évről-évre olcsóbb, hát annak is meg van a tisztességes módja. Nagyirtokos és telkes gazda megvannak. A hivatalnok is nagyobb kifit kap talán, — de csak talán, mert a pék urak nagy mesterek; hanem a kis birtokos, a ki maga nem lehet sem kocsis, sem béres, s a neje nem lehet szakácsné, mert tekintetes asszony; a lánya nem lehet szobalány, mert nagysám; az egyik fia Debreczenben jár az iskola mellé, a másik meg Váradon, a harmadik Budapesten kurizál a „kasszirónék”, a ki nem adja a gyugyt ingyen. S ki fizesse mindezt? meg a nőszabót, a férfszabót, a susztert meg a masamódot, meg a bált, meg a színészt, irót és a művészt? Es végre az adót, meg az adóvégrehajtót? Mert ez a kettő együtt jár.

A kiadás épp oly fokozatosan emelkedik, a mily fokozatosan a gabona ára esik. En csak azt csodálom, hogy még élünk valahogy. S hozzá ilyen tudomány mellett!

A napokban beszélgettem egy műveltebb

mag tető, hova ha az ember feljut a három szomszéd vármegyének t. i. Csik-, Háromszék és Brassónak nem csak területét, de a vármegye nagyságát és fekvésének alakját is teljes nagyságában szemlélhetni; mely különben is geologiai fekvésénél és alakjánál fogva is a hegy láncolatok s végig csergedező partakoktól körül véve, egy egy kis elszigetelt ország képét tünteti elénk.

Egy órány távolságra esik innen Erdély másik nevezetése, a torjai kenesbarlang, melynek üregéből halálos kengáz gőzölög ki. Oly folyót ez, hogy a fölötté közel átrepülő madár halva hull all a légből. Belső falait sárga kén virág lepte el, a meddig a gáz terjed. Belépni nagy élvezet, de nagy vakmerőség is; mert a kén-szorból, mely eleinte kellemes érzetet terjeszt el a testben, csak egy lehelet kell, és az életével játszó az utolsót leheli.

„Elte kinek kedves, vendég! ide félve közelgess; Misként e Larlang szörnyű halálba ragad.”

Atellenben emelkednek az ég felé a Bálványos nevi régi vár falai, az Aporcza lád őseinek megvilatlan sasícszke. Most még csak azt sem tudható, merre vitt bele ut?

Köröskörül minden oldalról utatlan rengeteg, melyben csaknem egy napi járatra, bármely irányban indulva, kunyhót sem tanálni. st.

Most a tisztelt olvasó közönséggel ohajtom némileg megismertetni, a székyi tündér országot, vagyis a páratlan szépségű Tusnádi fürdőt; A székyiföld egyike a legszebb és nélkülözhetetlen vívmányát, mely ez ideig a szenvedő emberiség eldorádóját, az-az ez ideig ismert közhasznu fürdők fölé emelkedve, azt jóval is feülhaladja, ugyszólván a fürdő orvosok (consultáció) utasításai és közreműködésével csodákat mivel; Tusnádi levegője ásványvizeinek élvezete biztos eredményre vezet.

Csik Tusnádi gyógyhely Csikmegye déli részében a keleti határláncolat egy hatalmas nyulványának nyugoti lejtőjén fekszik, —

gazda barátommal, s elgondolva, hogy Magyarországon a gazdaközönség nyolczvan százalékának a helyes gazdakodásról mai napig sines fogalma, hát ennek a 30 százalékának az élete nem lehet más, mint kinszenvedés. Időelőtti öszülés és kopaszodás a nagy gondban, a melyből nem képes kiigazodni; mert csak a kiadás szaporodását s az árak esését látja, a jövedelmét fokozni pedig nem képes. Szerencsére jön a regale-váltás, egy-két évig lehet majd mellette lélegzeni s azalatt csak gondol egyet a muszka is és megkezd a háborut, hogy leverhessük és kiizettessük vele az adósságunkat. Na persze, hogy a privat adósságunkat is. Ilyen kétségbeesett a nagy embernek, még a reménysége is mai napság.

Azt mondja meg a delegáció, hogy ebből mi lesz? Érti Kálnoky a külföldet, Kállay ismer a boszniai aszaltszilvatermelést hogy az idén is másfél millió métermázsát vittek ki Amerikába: de ha a mi búzáunkat, a mi rozsunkat, a mi tengerinket ki nem viszik akkor is mi fizetjük az adót?

Szól az okos tanács, hogy marhát kell tenyészteni. S azt vajjon ki veszi meg? A sertésnek volt kelete, de az is kezd lefelé menni. Bizon bizon beleununk a paraszba, hallgatag fizetünk, a mig lesz, de egyszer majd csak nem lesz, mert hiszen száz szónak is egy vége lesz.

Nem is hiszi már a világ, hogy így áll a gazdaember, annyit panaszkodott a jobb módjában. Most már nem adnak a panaszára. Egyre megy különben, akár adnak, akár nem, mert a segítség nem áll senkin. Hát tőrünk. Gyujtsunk rá: van hozzá szüzdohány elég roz, de pipaszó mellett mégis csak hamarabb elérjük a világ végét. A természetvizsgálok mégis azt jósolják: Annyi lesz jövő évben a csebebogár, hogy megesz mindnyájunkat. — Hadd lassak azokat is!

Külföld.

Bismarck herceg a helyzetről. Mult esütörtökön a porosz urakházának azon ülése végén, a melyben a felirati tervezet felvitatott és elfogadtatott, Bismarck herceg a ház tagjai közé állt, velük félóránál tovább behatolón és élénken beszélgetett. Ama nyilatkozatokról, melyeket Bismarck herceg ez alkalommal tett, a „B. B. Ztg.” parlamenti körökből, vagyis az urakházának olyan tag-

mely kelet felől a Szt.-Annató fölötti hegytömb-csomád, nyugotról a Hargitta déli láncza által határoltatik; éjszakkelenet, és délkeleten pedig keskeny nyílásban végződik.

Az északkeleti nyíláson az Ölt viz a völgyben lép, azt mindtegy jobb és bal, illetőleg nyugoti és keleti részre feleazve két kigyózó görbületben átszeli és délkeleti irányban abból kilép.

A keleti hegyláncz lejtőin a tenger felszine fölött mintegy 680 méternyi magasságban terjed ki a gyógyfürdő, három lépesózetesen emelkedő terrazon, gyönyörű fenyő erdő közepett. A keleti hegyláncz majdnem egyenes irányban vonul éjszakra délre; a völgy felé meglepő festői szép homlokzatot képez nagy kupalaku meredek hegyével. (Alvégszurduka, Nagu és Kis Komlósi árok és Ördöglik teteje), melyeknek legmagasbika 1300 méter magas. Ezen hegyekből több ágozat vonul a völgybe le, melyeknek kettje, festői sziklákban végződven, különös említést érdemel.

Az éjszaki szikla (Gál Sándor, másképp Ludmilla) 65 méternyi magasságban a legmélyebb völgypontról és 40 méterrel emelkedvén ki a fürdő hely fölé s reteszszerűleg a gyógyhely éjszaki vége elé tolvódn, azt előnyösen védelmezi az éjszaki szelektől, tetején mulató házzal bir, honnan gyönyörű kilátás nyilik az Alesiki völgy felé. — A déli szikla (Apor tető) 75 méternyi magasságra emelkedik a legmélyebb völgypontról s tetején kilátási toronnyal bir, mely szép távlati képét nyújtja a fürdőnek és a felső sepii völgyületnek; majdnem a gyógyhely közepén fekszik s annak valódi díszére válik festői alakja által.

E két kilátási ponthoz ugy a gyógyfürdőből, mint az erdei parkból, a fenyves közepett alakított sétány vezet, melyeken 30 percz alatt, meredek mászás nélkül kényelmesen feljuthatni.

A nyugoti hegyláncz éjszakra — gyöngye kanyarodással nyugot felé délkeletnek vonul s lejtősen egymásután tornyosuló hegy-

jaitól, kik a fentebbi társalgásban résztvet-
tek, a következőkről értesült:

„A herceg legelőbb is nagy elismerés-
sel, valóságos lelkesedéssel és elragadtatással
emlékezett meg a császár tehetségeiről. —
A herceg ezután különösen arra utalt, hogy
Vilmos császár minden alkalommal bizonyosá-
gát adta békeszeretetének mindenki irányában
s hogy a császár őt a leghatározottabban arról
biztosította, hogy a mennyire az a birodalom-
nak és alattvalóinak becsületével, méltóságá-
val és érrelmeivel valamiképp csak megegyez-
tethető lesz, a béke fentartását, nagyatyja
és atyja ezen legfontosabb és legnyomatékosabb
örökségét, — legfőbb tö-
rekvése céljával fogja tekinteni. —
Hogy e törekvése, mint eddig nagyatyja
és atyja, ugy az ő oldala mellett is hiven
álljon és támogassa, arra Vilmos császár
öszintén és bensőséggel kérte fel őt s ő (a
cancellár) a császárnak azt a határozott biz-
tosítást adta, hogy míg életben maradása és
egészsége megengedi, nem fog oldala mellől
távolozni.

A cancellár ezután még megjegyezte,
hogy szilárd meggyőződése szerint a jelen-
leg fennálló viszonyok között a világbéke
nem lesz megzavarva, ha más államok
indokot nem szolgáltatnak reája. — Az
erre vonatkozó megkérdésre a cancellár
ugy nyilatkozott, hogy Oroszországot illető-
leg nem táplál ilyen aggodalmakat és hogy
a differentiak, melyek ennekéltől Berlin és
Pétervár között léteztek, most már teljesen
elintézve vannak. Igaz, hogy kívánatosnak
tartaná, ha a nyugati szomszédal szemben
is hasonló biztosságot érezhetne, a mi ugyan
lehetséges, a meddig a Franciaországban je-
lenleg hatalmon lévőnek sikerül, az ott levő
különböző pártokkal szemben a kormány
gyeplőt erősen a kezükben tartani. Azonban
tekintetbe véve azt a sok gyűnyagot, mely-
lyel Franciaország bővülökdi és a lakosság-
nak könnyen való felizgatódását, nagyon ba-
jos garantiát vállalni arra nézve, hogy ez az
állapot tartós lesz. Egyelőre azonban azt hiszi,
hogy ott sem fognak egyhamar más állapo-
tok beállani.

Az oroszok monarchiáikról. Az orosz la-
pok folyton Ausztria Magyarországgal foglal-
koznak, még pedig mindig nagyon ellenséges
szellemben. Még nem rég harcias törekvések
kel vádolták, de Kálnoky gróf delegációjánál
nyilatkozatai után ezt a vádat mégis el kel-
lett ejteniük. Most Vilmos császár trónbeszé-
dét használják fel arra, hogy a monarchia és
Németország közt bizalmatlanságot keltsenek,
A St. Peterburskya Wyed nézete szerint a
császári trónbeszéd ama passzusában melyben
utalás történik Ausztria-Magyarország és Po-
roszország 1886. előtti viszonyára, azt jelenti,
hogy Bismarck herceg a két birodalmat or-
ganikus összeköttetésbe karja hozni egymás-
sal: lehető szoros kapcsolatot létesíteni a német
és az osztrák-magyar haderő közt, a két ál-
lam külpolitikáját közös irányba összpontosí-
tani, ezek Bismarck programjainak, végzé-
sai, a mivel az orosz lap azt szeretné elhi-
retetni, hogy Bismarck függési viszonyba akar-
ja helyezni a monarchiát Németországhoz. A
Novoje Wremja még tovább megy s még éle-
sebben fejezi ki e gondolatot. A mint ő
mondja, az új császár azt tűzte ki feladatává
hogy a német törzseknek nagyatyja által
megkezdett egyesítését befejezze. E hagyó-

sorból áll, melyeknek magasabbika az ugyne-
vezett Sólomkő 1171 méter magas. E hegyek
ágozatai többnyire röviddek, de magasak, ha-
talmak s dus változatosságú regényes mé-
lyedéseikkel s váromokként kiülő sziklaesu-
csaikkal, méltó ellenképét alkotják keleti
szomszédaiuknak.

A fürdő é v a d, mely minden évben
Junius hó 15-én nyílik meg nagy ünnepély-
lyel, egész Szeptember hó 15-ig terjed; erdei
gyümölcsök naponként bőviben kaphatók, eper,
málna, medveszöllő, szeder, cseresznye stb. li-
terenként 6-9 krajczárig emelkedik. Egy
pár csirkét 40-50-ig egy pár pipét 1 frt,
1 frt 20 kr.

Vendéglőben Tusnádon izletesen étkez-
hetni reggeli ebéd és vacsorát 18 frtól-22
frtig havonként stb.

Tusnádi kirándulási helyei a fönlemlítet-
teken kívül még megtekintésre méltó helyet
foglal el, 1-ső Tündérvár a föld alatt 120 ki-
lométeres alagutttal, 2-dik a Toporgyánfereg-
barlang — vagyis a névtelen vár, 3-ik a Tün-
dér tó, valódi tündéries alakokkal istentől
pazarul áldva meg.

Tusnádi ásványvizei u. m. Jod, vas, aczél
és kitűnő keted szénsavas vizei, kitűnő leve-
gője és fonyves erdeje a betegnek már egy
párpáni ittlét után kellemes külszint és kel-
lemes kedélyt kölcsönöz

Közlekedés Tusnáddal az ágostonfalvi
Kőhalom és Földvár közt fekvő vasuti állo-
mástól kezdve Baroton át a Baczon pataka
folytában, a nagy Morgó hegy tövében 4
órányi új ut vezet Tusnádra. Vagy sokkal
kényelmesebb, ha a fürdőbe utazó Brassóba
megy, hol is kényelmes szállodák egész raja
várakozik a vendégek befogadására és innen
reggel 5 órakor induló társaskocsik bárme-
lyikével déli 12 órára Tusnádon élvezheti az
annyira üdítő azondus levegőt stb.

Azonban a posta mindjárt indul. Fel-
adom ezt a levelet, azután le az Olthoz!
Pista, hol a halász rudam?

Nagyvárad és cs. szt.-györgyi
D. y. J.

mányos ezélt nem háborus uton akarja elér-
ni s így csak az az ut marad, hogy Ausz-
tria és Németország állami intézményei toko-
zatosan és szervesen egyesíttessenek.

A Floquet kormány kedden szerencsésen
kiállotta a tüzpórt. A mit senki sem
remélt és a mi a szenátus mult heti határo-
zata után alig érhető, a többség tegnap a
carcassonnei botrányos ügyben bizalmat sza-
vazott a kormánynak. Ez a meglepő ered-
mény csak egy következtetést be, hogy az
opportunisták, Ferry és egész tábor, kik
határozott ellenségei a radikális miniszteri-
umnak, az utolsó pillanatban megrettentek s
nem merték a kormány ellen állást foglalni.

Hogy akkor minek tétessék meg az in-
terpelláció, azt bajos megmondani. Elég az
hozzá, hogy a szavazástól tartózkodtak s így
lehetővé tették a kormány győzelmét. Az
eredmény Párisban nagy feltűnést kelt. Alta-
lánosan azt hiszik, hogy a Floquet-kormány
összjg immár minden komolyabb veszély el-
len biztosítva van s hogy a keddi események
sulyos csapást mértek az opportunistákra. A
párt immár önkénynt abdikált s egészen át-
engedte a tért a radikálisoknak és a király
pártiainak.

A debreczeni felolvasókör 1887—88-ik évben. *)

A „felolvasó kör“ választmánya az el-
mult évben is — mint a kör megalakulása
óta mindig — szívvel lélekkel a kör anyagi
és szellemi felvirágoztatásán munkálkodott.
Daczára annak, — hogy az elmúlt év-
ben a közgyűlés csak szeptember hóban tar-
tatott meg s így a választmányok kevesebb
idő állott rendelkezésére, mint az előző évek-
ben: nov. 9. megtartott a megnyitó felolvasás.
Ha a kör működésének milyenségére a hall-
gató közönség számából, az egyes felolvasá-
sok látogatottságából következtetni szabad,
a felolvasókörnek ez évi működése alig marad
az előző évek mögött. Az előadási termet
csaknem minden felolvasáskor megtöltötte a
a nagybárra hölgyekből álló közönség, sőt
egyes alkalmakkor be sem tudta a terem
mindazokat fogadni, a kik a felolvasás meghal-
gatása végett összerereglettek. E szép ered-
mény mellett nem kerüld el a választmány
figyelmét az a körülmény sem, hogy ezen évad
alatt a tudományos tartalmú felolvasások ro-
vására a szépirodalmi dolgozatok száma erősen
szaporodott. A választmány szívén hordva azt
is, hogy a kör által rendezett felolvasások az
alapszabályoknak megfelelően az ismeretek ter-
jesztését célozzák: egyfelől a saját hatás
körében már intézkedett arra nézve, hogy a
tudományok minden ágának művelői közül
legyenek felolvasók a kör asztalánál; más-
felől a mennyiben a kör eddigi élete az alap-
szabályoknak egyik másik pontját, mint a
céluak nem teljesen megfelelő tünnteti fel:
az alapszabályok átérését, illetőleg egyes
pontjainak megváltoztatását és pótlását
célozó indítványt tett a közgyűlés elé. A
választmány meg van győződve, hogy e mó-
dosítások elfogadása nemcsak a kör alapsza-
bályait teszi teljesebbé, hanem segíteni is
fogja a választmányt, hogy a kör eddigi jó
hírnevét és sikeres működését ne csak fen-
tarthassa, hanem öregbítse is.

*) A nyomtatásban megjelent évi jelentésből.

Pihenésem.

Zeng a dal: az élet álom,
Hír, dicsőség álma . . .
— És a merész álmodónak
Nem ritkaság máрма:
Babérja a párna.

Mily édes a nyert babérom
A pihenés — mondják;
Elfelejtet kinos élted
Buját, baját, gondját
Ha koszorud fonják!

Mit nekem hír és dicsőség
Tovább álma? !
Nem nyom engem nagyravágás
Lenyűgöző járma —
Ez bilincse zárna!

A szabadság emel, viszen
Messe szálló szárnyon . . .
Nem jó nekem a dicsőség
Kapujába várom;
Kín, szégyen ott állnom.

Nem kejl nekem a nagy hírnév,
Jár a világ szája —!
Nem boldogit a hatalom
Fényes koronája;
Mit sem adok rája!

Nem kell nekem elhervadó
Babér koszorutok,
Nincsen rajta nyugovásom
Ti levelek, hulltok, —
Hamar megsárgultok.

Szabad vagyok, — de mégis van
Egy kedves bilincsem:
Te vagy, kinek hü szerelmed,
Melynek párja nincsen,
Minden földi kincsem!

Oly jól esik kebleden a
Tiltott, édes álom . . .
Ilyen boldog pihenés nincs
Egész babér ágyon —
En csak ide vágyom!

Bóldisár Kálmán.

A mi a mult évben tartott felolvasáso-
kat illeti: 17 estélyen 20 szerzőtől 27 mű-
került felolvasásra. Es pedig:

„Alkalmi megnyitó.“ Irta: Szücs Ist-
ván. Olvasta dr. Popper Alajos. „Hony soit,
qui mal y pense.“ Rajz. Kovács B. Gyulától
Olvasta Zilahy Gyula.

„A pókokról.“ Ifj. Kovács János. —
„Az én zsidóm.“ Gyarmathy Zsigánétól. Ol-
vasta Ajtay K. Albertné.

„A reclam.“ Tanulmány. Dr. Hollaender
Dezsőtől. Olvasta Karczag Vilmos.

„A tüdőről és a légzési mozgásról.“ Er-
tekezés dr. Balkányi Emiltől.

„A volapük.“ Nyelvtanítás Dr. Bal-
kányi Emiltől.

„Veszendő lelkek.“ Verses elbeszélés
Gáspár Imrétől. Olvasta Medgyaszay Evelin.

„A szepítő szerekről.“ Ertekezés Rózsá-
völgyi Imrétől. „Balatonfüredi bában.“ Verses
novella Mátray Lajostól.

„A magyar nép és nyelv eredete.“ Dr.
Kardos Albertől. Olvasta Mátray Lajos. „Az
áldozat.“ Ballada Mátray Lajostól. Olvasta Bé-
kassy Rózsá.

„Országgyűlési pártküzdelmek az 1524
—25. évben.“ Ertekezés Fazekas Sándortól.

„A nőkről a nőknek.“ Társadalmi tanul-
mány Dr. Kardos Samutól.

„Arany ifjuság.“ Verses elbeszélés Gás-
pár Imrétől. Olvasta Vedress Gyula.

„Az otthon.“ Társadalmi tanulmány.
Zámborovszky Ludmillától.

„A szép cigány leány.“ Rajz. Vedress
Gyulától. „Délibáb.“ Egy felvonásos vigjáték.
Karczag Vilmostól.

„Hulló virágok.“ Elbeszélés Mátray La-
jostól. — „Apróságok a varrottas világból.“
Társadalmi tanulmány Gyarmathy Zsigánétól.
Olvasta Ajtay K. Albertné.

Coquelin három monologja: „Az élet“,
„A rákok“, „Desperat ut“; — „Petőfi ébre-
dése“, „Magányban.“ E. Kovács Gy.-tól, elő-
adja Zilahy Gyula.

„Kéjtudásom.“ I. rész. Zalay Márktól.

„Kéjtudásom.“ II. rész. Zalay Márktól.

— „A szerelem büntetőjogi szempontból“
Hamvai Lajos tanulmánya.

E lajstromból kitűnik, hogy a mennyi-
ben e dolgozatokat csoportosítani lehet, volt
a 27 mű között 14 szépirodalmi és 13
tudományos dolgozat. — Es pedig történet
tudomány 2, művelődés történeti 1, jogi
1 társadalmi 4, nyelvtani 1, természet-
tudomány 2, orvosi 1. A szerzők közül volt
foglalkozásra nézve: tanár 4, ügyvéd 5, or-
vos 1, gyógyszerész 1, hivatalnok 1, lelkész
1, hírlapíró 2, színmű 3, nő 2.

Illetőségükre nézve: debreczeni 16, vi-
déki 4.

Azokon kívül, kik dolgozataikkal járul-
tak a kör céljainak előmozdításához, hálával
kell megemlékeznünk sz. kir. Debreczen vá-
rosának lelkes tanácsáról, a miért ez évben is
ingyen bocsátotta a felolvasásokhoz a kör
rendelkezésére a város háza nagy tanácstermét,
de sőt azt fűttette és világíttatta is. Köz-
nettel kell megemlékeznünk a helyi lapok
szerkesztőiről, a kik lapjaikkal szives készség-
gel nyitották meg a kört illető hírdetések
előtt s egyes felolvasások közlése s jóakaratu
figyelmzeteik által a kör működését lényeg-
esen támogatták.

Köszönek illeti még Tóth Béla urat, ki
nemcsak a kör pénztárát kezelte dicsérendő
pontossággal, hanem az egyes kiadásokhoz
kiadott ingyen jegyek fáradsággal járó szét-
osztását is magára vállalta.

Az elmúlt évben a választmány három
ülést tartott.

Uj tag beiratkozott 17, (egy alapító és
16 pártoló tag.)

A mi a kör pénzügyét illeti, mint a
beterjesztett pénztári kimutatásból látható,
befolyt az elmúlt évben a kör pénztárába
tagsági díjakból 275 frt, a takarékpénztárba
elhelyezett tőke kamataiból 35 frt 27 kr.
összesen 310 forint 27 krajczár, kiadás
volt összesen 134 forint 78 krajczár, tehát be-
vételi többlet 175 forint 49 krajczár a kör
vagyonra ez idő szerint 1059 frt 40 kr. a ta-
karékpénztárban elhelyezett tőke és 36.53 frt
pénztári készlet. — A számvizsgálók a pénz-
tárnok számadását a könyvekkel összehason-
lítván, azt szabályosan és pontosan vezetettnek
találták és a pénztárnoknak a felmentvény
megadását javasolják.

A mi a jövő évi költségvetést illeti, azt
a következőkben állíthatjuk össze.

1. Szükséglet, 200 frt.

2. Fedezet 326 frt 53 kr.

Midőn ezekkel leszámoltunk mult évi
működésünkről, kifejezést adunk azon óha-
junknak, hogy e kör, melynek előhaladásán
mi is teljes szívvel dolgoztunk, virágozzék
sokáig s hinte a tudományok áldásttermelő
sugarait évről évre nagyobb terjedelemben.

A választmány nevében:

Dr. Kenézy Gyula. Gr. Dégenfeld József.

e. i. jegyző. elnök.

Napi hírek.

— A debreczeni ev. ref. egyháztanács
nevelésügyi bizottsága holnap d. u. 5 órakor
ülést tart nt. K. Tóth Mihály lelkész ur
paróchiáján. Tárgy: árvák ruházása, Orpha-
notrophium.

— A kassai kirándulók figyelmébe! Fel-
kérem mindazokat, kik a kassai kereskedő
ifjak kongresszusán való részvételre már je-
lentkeztek, vagy még jelentkezni akarnak,
hogy igazoló és elszállásolási jegyük átvéte-

le végett hozzám fordulni sziveskedjenek. In-
dulás külön vonaton holnap pénteken este 10
óra 55 perckor Tóth Kálmán (piacz-
uteza 1822.)

— A debreczeni vasuti pályaház kibővítési
munkálataihoz rövid idő múlva hozzá fognak.
Az építés tartamára a pályaudvarnak meglévő
pályaház és a kétemetes hivatalnoki laképü-
let közötti részén favázás falu provizoriumot
állítanak fel, mely a várótermeket és vasuti
vendéglőt fogadja be ideiglenesen. Ezen ter-
jedelmes épület már munkában van s Greger-
senék építik. Az pályaház átalakítási munká-
lataira a kolozsvári üzletvezetőség által hir-
detett pályázat eredménye még eddig nem
került nyilvánosság elé.

— E. Kovács Gyula Máté-Szalkán vendég-
szerepel most, a hol Homokai László szüntár-
sultata tart előadásokat. A kitűnő művész
Betyár Kendőjében, Don Caesar de Bazaban,
Othelloiban lépett fel. A mátészalkai színhá-
zi látogatók el vannak ragadtatva a szomszéd
Ecsed szüleitének alakításai által.

— Zene vizsga. Özv. Zivuska Fe-
renczné szül. Gáspár Róza aurbólyi,
kinek szép hangjában oly sokszor gyönyör-
ködhettünk s ki a zenének alapos és elismert
művelője, Péter Pál napján tartotta tanítványai-
val a zenede egyik termében az ének és zong-
gora vizsgát és pedig meglepő szép eredmé-
nyvel, ugyhogy a jelenlevő 50—60 főnyi kö-
zönség a vizsga végeztével nagyözött a
mesternőnek gratulálni. Leginkább családta-
gok, de a helybeli zene capazitások közül is
többen jelentek meg s a legnagyobb elisme-
réssel tapasztalták a kitűnő itényi tartást és
az egészen biztos játékok, melyet a növendé-
kek a mesternő dicséretét érdemlő vezetése
mellett elsajátítottak. A hallgatóság 2 órai,
egy hangversenyvel bizon felérő élvezet
után teljes megelégedéssel távozott. A
vizsga programját ide írtatjuk: 1. In der
Fremde Romanze játszották: Kuczik Ma-
riska. 2. Faust Goundtól játszották: Zivuska
Iren. 3. Campanella játszották: Molcsányi
Ilona. 4. Dobsinai jégbarlangi emléki, játszották:
Gyula y Ida. 5. Grace coquette, ját-
szották Szöllössy Margit. 6. Oberon
Favogertől, játszották: Kovács Gizella.

7. Magyar dalok énekelte Kuczik Mariska,
ki csak 2 hónapos ének növendék. 8. Tanhá-
ser játszották: Gyula y Ida és Molcsá-
ny y Ilona. 9. Dinovah játszották: Szöl-
lössy Margit és Kovács Gizela. 10. Rá-
kóczy y Induló játszották: Szöllössy Ma-
rgit, Kuczik Mariska és Zivuska Iren. Két
növendék a vizsgáról család körülmények
miatt elmaradni volt kénytelen.

— Erdőőrök iskolájába felvétel tárgyá-
ban a földmívelési miniszterium által pályá-
zati hirdmény bocsátott ki, melyet egész
terjedelemben terszüké miatt nem közölhet-
vén, azokat kiket ez ügy érdekel, Oláh
Károly vármegyei fő aljegyző urhoz utasít-
juk, aki a hirdményt a megyeházban
levő hivatalos helyiségében, bárkivel is egész
terjedelemben szivesen közli. Kiemeljük, hogy
vannak ugyan az iskolában ingyenes helyek
is, de akik ezt el nem nyerhetik, 150 frtot
kell évenként fizetni, amiben nemcsak a tani-
tás és élelmezés, de a ruházat is bent fog-
laltatik. A tanulmány 2 évig tart, a jelenke-
zés folyó hó végéig adandók be. Felvétetnek
egészséges és kifejlett testalkatu ifjak, kik
elemi ismerettel bírnak.

— A szegedi dalárünnepély ügyében —
írja a „Szegedi Híradó“ — a helybeli két dalárda
igazgató-választmányai együtt rendkívüli látó-
gatott ülést tartottak. A két választmány
gyűlése — érett megfontolás és megbeszélés
után — kimondta: hogy az ünnepély iránt a
szövetség tagegyesületei részéről az érdeklő-
dést oly csekélynek látja s a jelentkezők
számát hasonlítva az előbbi dalárünnepé-
lyekben megjelentekhez oly kicsinynek tartja,
különösen a versenyző egyesületek számát,
hogy azokkal országosnak ne-
vezhető dalverseny nem tarth-
ható s az ünnepély sikere semmi tekintet-
ben nem felelne meg városunk ismert jó hir-
nevének. Eundétfogva köriratban, az indoko-
kat kellőleg kifejtve, arra szólítja föl a test-
vér egyesületeket: hogy hivassék össze egy
rendkívüli közgyűlés, a mely mondja ki, hogy
az ünnepély a jövő évre elhalasztatik. —
A szegedi dalárdáknak, sajnos, megvannak
az okai az ünnepély elhalasztására; mert
a szövetség kebelében nagy viszálykodás van,
és mellett más okok is, a melyek bénítólag hat-
nak a működésére; feltétlenül szükséges tehát,
hogy ezek megszüntetessenek magában a
szövotkezet kebelében, nem pedig, hogy a
bajok az országos ünnepélyen törjenek ki.
Hogy milyen csekély az érdeklődés, azt
egy kis statisztikai kimutatás a legvilágo-
sabban igazolja. 1882-ben a debreczeni
dalárünnepélyen megjelent 44 dalárda 925
taggal s versenyzett 14 dalárda 402 taggal.
1884-ben Miskolczon résztvett 48 dalárda 900
taggal, versenyzett 15 dalárda 430 taggal.
1886-ban Pécsen jelen volt 49 dalárda 1000
taggal, versenyzett 17 dalárda 502 taggal.
Ezekkel a számokkal szemben a legutóbbi
hivatalos kimutatás szerint az idén a sze-
gedi dalárünnepélyre jelentkezett
30 egyesület 384 taggal, a melyből versenyez
8 egyesület 230 taggal. Ez is azonban még
csak a papíron van meg (a fönlebb kimu-
tatott számok pedig tényleges számok) s a
tapasztalás azt bizonyítja, hogy a jeletkező-
nek tetemes része el szokott maradni s így ez
a kis szám is csökkeni fogna. Ez a körülmény
maga is teljesen igazolja tehát azt, hogy a
helyi dalárdák az ünnepély elhalasztását sür-

getik
Szeg
még
siker
lott
legy
a m
kelle
már
pály
sága
jolin
a H
szert
Zsig

társu
tett
letve
lési
tézés
vasá
tand
lenni
Józs

Bau
pinc
száll
az I
tek

sáló
Béla
kir.
mul
szin
fura
részt
hoss
igen
kész
mun
nak
tatu

isme
talo
fél
Dég
és a
zást
tozt
volt
„B
felü

debi
a se
egy
sert
nem
állá

von
köz
lába
Az
utol
d. e
köz
dájá
zók
deli
min
hely

van
köz
lába
Az
utol
d. e
köz
dájá
zók
deli
min
hely

Gy
tan
viza
mel
kol
igy
nyo
a t
tan
sze
zon
ten
évi
igaz
kén
ra
any
tosa
4370

töz
szü
s e
hat
tén
iga
elő
188
ren
gye
ha
lott
má
nak
ese
tak
ide
viz
tat

getik, annyival is inkább, mert a mit eddig Szeged kezdeményezett, mindig sikerült. Hát még ha tekintetbe vesszük azt a rendkívüli sikerű dalárünnepélyt, amely 1876-ban zajlott le városunk falai között. Es most aztán legyen itt egy olyan szegényes dalárünnepély, a minő talán még nem is volt sehol! Csak az kellene még! — Ugy lesz tehát, a mint mi már kimondottuk: hogy az ideai dalárünnepélyből semmi sem lesz.

— **Hajdúvármegyei közigazgatási bizottsága** e hó 9-dikén, hetfőn d. e. tartja meg július havi ülését. Ekkor fog eldőlni, hogy a H. Szabolcsra engedélyezett második gyógyszer-tartárellátási jogát ki nyeri el: Bogdán Zsigmond-e vagy pedig Malatinszy Ferenc.

— **Közügyülés.** A varga utcai gazdasági társulat által a városi tanácshoz felterjesztett alapszabályzat, miután jóvá hagyatott, illetve megerősítést nyert: felhívom a közgyűlési tagokat, hogy több lényeges tárgyat elintézésre végezték. E hó 8-án az az a következő vasárnap d. e. 10 órakor szokott helyen tartandó közgyűlésre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. — **S z e n t g y ö r g y i József** társulatit jegyző.

— **A telefon előfizetői közé** újabban a Bauer és társa gépgyári raktár, Glück Adolf pinceszér ügynök, özv. Rosenberg Albertnél szállító üzlettulajdonos és a városi hatóság az I. ker. rendőrkapitányság részére, léptek be.

— **A piacutczai árterzi kut** tovább furásához, — mint erről a vállalkozó Zsigmond Béla legköze ebből értesítette: Simonfy Imre kir. tanácsos polgármester urat — rövid idő múlva hozzá fognak. A munka sokáig tartó szinételését azon körülmény okozta, hogy a furáshoz szükséges kisebb átmérőjű csövek csak részben voltak készletben kaphatók s 500 méter hosszúságu csőnek előállítására tetemes időt vesz igénybe. A csövek három különböző gyárban készülnek. Mielőbb a csövek megérkeznek, a munka, mely mielőbbi befejezése Zsigmondynak is érdekében állana, azonnal folytatni fog.

— **Super vizitáció,** a hogy közönségesen ismerik, katonai felülvizsgálat, a hogy hivatalosan mondanák, tartatott ma egy vegyes felülvizsgáló bizottság által, melynek gróf Dégenfeld József főispán az elnöke. Hajdú és a szomszéd vármegyéknek az ideai főorvos felülvizsgálatra utasított legények tartoztak ezen megjelenni. — Nagyszámmal is voltak s nem kis élénkséget csináltak a „Bika” szálloda udvarán. Még több ilyen felülvizsgálat is lesz az ideán.

— **H. Vámos-Pércsen,** Liptai Sándor debreczeni lakos által bérlet Villongó pusztán a sertések között járványszerűség lépett fel egy betegség, melyben egy hét alatt 204 db. sertés közül 30 db. hullott el. A betegség menének megállapítása végett Dankó állami állatorvos a helyszínére utazott.

— **A debr. reáliskola a jövő évi tanévre** vonatkozólag a következő tudósításokat teszi közre: Debreczen szab. kir. város főreáliskolában az új év szeptember hó 1-én kezdődik. Az új tanévre a beiratkozó augusztus három utolsó napján és szeptember 1-én, mindenkor d. e. 9 óráig 12-ig s délután 3-tól 5-ig eszközölhetnek a reáliskola igazgatósági irodájában. Szeptember 1-jénél később jelentkezők csak azou esetben vétetnek fel, ha kése-delmezésüknek okát tudják adni. A felvételnél minden tanuló atyjának, anyjának, vagy ezek helyettesének kíséretében tartozik megjelenni. Az első osztályba oly tanuló vétetnek fel, a kik legalább 9-ik életévüket már betöltötték s szabályszerű bizonyítvánnyal igazolni tudják, hogy az elemi iskola negyedik osztályát jó sikerrel elvégezték; ha ily bizonyítványuk nincs, akkor fölvételi vizsgálatot kell tenniük. Az ily fölvételi vizsga ingyenes. — **Gymnasiumból,** vagy polgári iskolából jövő tanuló a következő osztályba csak felvételi vizsgálat alapján, vehetők be. Az ily felvételi vizsgálat kiterjed mindazon tantárgyakra melyeket a gymnasiumban, vagy polgári iskolában nem tanítanak rendes tantárgyként, így például a második osztályban a német nyelv és természetrajz, vagy a negyedikben a francia stb. A beiratás alkalmával minden tanuló köteles életkorát szabályszerű keresztlelél, illetőleg születési bizonyítvánnyal igazolni, mert ha ezt nem tenné, a vall. és közokt. miniszteriumnak 1885. évi 3964. sz. a. kelt rendelete értelmében, az igazgató a tanuló be sem jegyezhetné, hanem kénytelen lenne visszautasítani. Oly tanulókat vonatkozólag, a kiknek neve semmiféle anyakönyvbe nem volt bevezetve, a nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszterium 1885. sz. a. kiadott rendeleiben azt méltóztatott elrendelni, hogy az ily tanuló szülei vagy gyámjai utasítsanak, hogy a születési esetet utólagosan anyakönyveztesék, s e részben kérelmükkel az illető politikai hatósághoz forduljanak, — az utólagosan történt anyakönyvi beiratást pedig az intézet igazgatóságánál igazolják. A t. e. szülőket előlegesen már most figyelmeztetjük, hogy az 1887. évi XXII. törvényzikk 4. és 5. §§. rendelkezése értelmében az iskolába járó gyermekek életük 12 ik évében újra oltandók, ha csak időközben valóságos himlőt nem állottak ki. A tanulókat tehát felvételük alkalmával hiteles orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy újra beoltattak, vagy esetleg 7—12 éves korukban sikeresen oltattak, mert ellenkező esetben felvételük csak ideiglenesnek tekinthető. A fölvételi és javító vizsgálatok augusztus 29. 30. és 31. napjain tartanak meg. Később jelentkezők, ha csak ké

sedelmüket kellőképp nem okadatolnak visszautasítottatnak. A tanulókat által fizetendő díjakra vonatkozólag, a jövő tanév kezdetétől fogva, az eddig követt gyakorlattól némi eltérés lesz. Nevezetesen az iskola felügyelő bizottsága, hogy a tanintézet felszerelését a mostaninál nagyobb mértékben gyarapíthassa, a nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszteriumnak 1888. évi július hó 31-én 10. 155. sz. a. kelt rendeletének értelmében elhatározta, hogy ezental a városi reáliskolában is, nemcsak az újonnan jött, hanem minden egyes tanuló fizesse a beirás, 2 frtnyi díjat, s a városi hatóság az így keletkezett bevételi többletből a felszerelési évi általánossággal fölemelni, miután ezen célra évenként fordított 300 frt. nagyon esélytelenek mutatkoztak. — A jövő iskolai évben tehát már azon tanuló is, a kik nem először iratkoznak be tanintézetünkbe, 5 frt 25 krt fizetnek beirás díjat. Ezen kívül az egész tandíj 12 frt s ez két ízben, t. i. a beiratás alkalmával s február 1-én hat-hat forintjával fizetendő. A jövő tanév kezdetétől fogva tanintézetünkben az ének, mint rendkívüli tantárgy fog taníttatni s ennek tanulása mindenre kötelező. Az ének tanulását a vallás és közoktatásiügyi miniszterium engedélyével fél évenként a rendes tandíjjal szedendő 50—50 kr. tandíjjal kell fizetni. A tandíjmentes tanuló az ének tanítás díjának fizetésétől is mentesek. A tandíjmentességért a kérvények a tanév elején szeptember 10-ikéig adandók be a tanintézet igazgatóságánál. Megjegyzendő azonban az, az, hogy a tandíjmentesség jótéteményében csak oly tanuló részesülhet, a kik a kik a mellett, hogy jó magaviseletűek és szorgalmasok, egyszersmind hatóságilag szegénységi bizonyítvánnyal tudják igazolni, hogy szüek valóban szegények. A tandíjmentesség ügyében a folyamodványokat „Debreczen szab. kir. város Tekintetes Tanácsához” kell ugyan intézni és czímezni, de a reáliskola igazgatóságához kell benyújtani. A tanítókat különösen figyelmeztetjük arra, hogy tankönyveket az új tanév megkezdése előtt ne vásároljanak, de különösen ne vegyenek régiek kiadás, már használt tankönyveket, mert az ilyenek éppen elavultak voltak miatt hasznavehetetlenek. Ócska könyvek közül csak azok használhatóak, a melyek kiadás és tartalom tekintetéből a tanév kezdetén kiadott tankönyvjegyzékben megnevezett könyvekkel megegyeznek.

— **A „debreczeni tisztviselő egyesület”** által f. év június hó 30-án rendezett nyári táncvizsgálat alkalmával felül fizettek: Csáth Zsigmond, Róza Géza, Boeczó Sámuel és Tikos Imre urak 1—1 frtot, — Báthy Zsigmond ur 3 frtot. Ugyanezen alkalomból a légszesz gyár tek. igazgatósága az összes elfogyasztott légszesz árát volt szives a jótékony cél iránti tekintetből elengedni. Fogadják ugy a felülfizető urak, mint a légszesz gyár tek. igazgatósága ezen az uton is az egyesület nevében tett legszíntébb köszönetemet. Debreczen, 1888. július 5-én. Pápay János egyl. pénztáros.

— **Papp Györgynek** „Kis pipa” cz. vendéglőjében holnap friss hurka estély tartatik.

— **A debreczeni pinceszér egylet** választmánya holnap d. u. 1/3 órakor Erős Jakab alelnök magán lakásán ülést tart.

— **A Turai Farkas és Friedler mosó intézete** most már túl van a kezdet nehézségein, melyek fennállásának első napjaiban kénytelen volt megküzdeni. Turai most Bécsben járt s onnan ismét több szakértő, ügyes vasalónót szerzödtetett, — kik bármely ma gas igényű hasonló intézetbe bevállhatnának. Ezen új erők alkalmazása által lehetővé vált, hogy a mosóintézet a megrendeléseket gyorsan, pár nap alatt s teljes megelégedésre teljesíthesse. A tulajdonosok valóban megérdemlik a közönség pártfogását.

— **A gyilkos veses dészsa.** Ma délután Kádás utczán 1838 sz. a. egy Barnáné nevű szegény asszonyának másfél éves egészséges kis leánykja belefut egy vízzel telt dészsa, mely a kut mellett állott s a leányka kedvteliséssel gyönyörködött az arcát visszatükröző vízben.

— **A debreczeni termény- és áruaktárok** forgami kimutatása június hóra. Készlet június 1-én 20892 m. m. 131690 frt. bizt. értékben. Beraktározottat június hóban 4454 m. m. 32920 frt. bizt. értékben összesen 25346 m. m. 164610 frt. bizt. ért. Kiraktározottat június hóban 10276 m. m. 61850 fr. bizt. ért. Készlet július 1-én 15070 m. m. 102760 frt. biz. értékben.

— **Érdekes látványokat** nyújt Hartkopf művészeti és tudományos kiállítás a Széchenyi-utca végén. Különösen megérdemli a megtekintést a ritka és tanulságos panopticum.

— **Zeneestély.** A Magyaritestvérek zenekara holnap este Vilmos Lajos sörszarnokában játszik.

— **Biharmegyei hírek.** Méhészetilelőadások a tart Nagy Zsigmond, méhészeti vándortanító a jövő hónapban Bihar vármegye több helyén. Az előadások sorozata a következő: aug. 13-án Kis-Szántó, 14-én K. Kereki, 15-én Bojt, 16-án Bírán, 21-én Szerep, 22-én Udvari, 23-án Nagybjom, 24-én Torda és 25-én Bakonyesd községekben. Az előadások nyilvánosok és d. e. 8 órakor kezdődnek. — **S z á n t ó Lajos,** n. váradi születésű, a debreczeni színtársulat tagja, a jövő héten fog lépni a nagyváradi színpadon. Első fellépése a „Zsidó honvéd”-ben lesz, melyben a czimszerepet játssa. — **U j t á v i r d a v o n a l.** A közlekedésügyi miniszter Nagyváradtól Vaskóhig a nagyváradi-bélyes-vas-

lőhi vasut mentén s Vaskóhig Csucsig, illetve Nagyhalomig a megyei ut mentén új távirda vonal építését rendelte el, mely már július hóban építve is lesz.

OSARNOM.

A „jogerzertes férfi.”

— Kézirat —

Mikor közelebről a törvényszéki teremben végig hallgattam egy tárgyalást s elhagytam az épületet, a folyosón egy foglyot hoztak, a kinek dacos arca ismerősnek tűnt fel előttem.

Rögtön eszembe jutott, hogy évekkal e előtt láttam ezen a környéken s a mint követtem a tárgyalási szobába, rögtön tudtam is, hogy kivel van dolgom.

A „jogerzertes férfi” volt, egy sajátságos alak, a ki furcsa jogérzetével hadilábon él a hatóságokkal.

Ennek a férfinak, a ki különben tisztességes kézműves, az a szerencsétlensége, hogy az utczán gyakran akad olyan jelenetekre, a melyeknél a r e n d ő r magatartása nem tetszik neki, s ámbár ebbeli nézetének hírüldadásáért már is számos büntetést kapott, halgatni még sem tud, hanem lépten-nyomon újból megérsert egy rendőrt.

Soha sem őt magát illeti a kérdéses pont, r ndesen a mások érdekeiért lép csata, sikra, még pedig indítatva érezi magát arra, hogy az őt álló rendőrt egyes dolgokra s azok következményeire figyelmeztesse, mindezek azonban épen nem tartoznának hozzá és ő mégis belekegyedik.

Megtörtént az is, hogy valami nagy tüzet, a melyet okozni eszeáiban sem volt a rendőrségnek, valamelyik őt álló rendőrnekvette elég sértő módon szemére.

Ez ugy történt, hogy épen temetés volt, a jogérzertes férfi rendőrök által képezett korlát megett állott s igen jó helye volt, látott is mindent.

Azonban néhányan, mások, elő akartak nyomolni: a rendőrök visszautasították őket.

Nem kellett egyéb a jogérzertes férfinak Jogérzetével ellenkezett ez eljárás s ő rögtön menyörögni kezdett, a következőképen:

Micsoda? Senkit sem engednek át? Nagyszerű! Ki fizeti meg az embernek az idejét, a mit itt elveszteget? Nem tudom, nem akarom tudni és nem értem, hogy miért ne lehessen itt senkinek sem átmennie. Hely van elég. Adót azt fizetünk eleget, abban nem tartóztatják fel az embert, de ha valami egyebet akar, mindjárt ezt kiáltják neki: „Vissza!”

A rendőrök ugy tettek, mintha semmit sem hallottak volna. Hallgattak.

A szónok epéjét és haragját még inkább felingerelte ez a körülmény, annál is inkább, mert a szomszédai halkan megelégedésüket nyilvánították.

Most már gorombább lövegekkel kezdett hajgázolni a rendőrök felé és kísérletet tett, hogy megmagyarázza nekik kötelességeiket, egyuttal figyelmeztette őket, hogy most a személyes szabadságot sértik meg.

Végül szemükre hányta, hogy emlékezzen-e az ekkor meg ekkor történt nagy szerencsétlenségre s hogy bizony alázatosan viselhetnének magukat, különben...

Ez a „különben” teljesen elég volt arra, hogy a kifejezés miatt egy heti fogházat kapjon a jogérzertes ember.

Ez a kalommal még inkább megér elődött a jogérzertes emberben azon öntudat, hogy ő mártyr s hogy teljesen méltatlanul nyeri büntetését.

Nemsokára ismét a rendőrség kezei közt volt, mert — az ő hite szerint azért — részt vett egy tolvajfogásban.

Voltaképen azonban azért, mert egy szebtolvaj üldözése alkalmával állandóan az üldözött rendőrök lábai előtt szaladgált s ezt kiabálta:

— Fogjátok meg! Fogjátok meg!

A rendőrök azt hitték, hogy szövetségese a tolvajnak s elfogják, igazolás végett pedig bekisérték.

A hivatalban kitünt, hogy a jogérzertes ember ártatlan, de ekkor megsértett jogérzetében olyan durvaságot talált mondani, hogy e miatt rögtön ott fogták és újból elcsukták, nem mint tolvaj szövetségést, hanem mint a város közbiztonsági állapotának legélesebb szónokát.

Méltatlankodva emelte ki azon szándékát, hogy egy tolvajt akart az igazságszolgáltatás kezébe szolgáltatni.

Azt azonban, hogy őt erre senki se szólította fel s hogy ügyetlen buzgalomban gyanussá tette magát, semmi szín alatt sem lehetett vele megértetni.

Hasonló tetteknek egész sorát követte el. Azon a napon jogérzertes azt a gondolatot sugta neki, hogy elhagyja gyorsan egy verekedés színhelyét s felkeressen egy második utczában lévő rendőrt, a ki nyugodtan, mit sem sejtve állott ott.

A jogérzertes ember rá rivallt!

— Hallja maga!

— Mi tetszik? — kérdezte élesen a rendőr.

— Nem értem magát, hallja.

— Mi ke? Semmi beszélgetés!

— Szükség lett volna magára.

— Ho?

— Ott fennt, de persze most már késő.

Persze maga itt áll, mintha semmi köze sem

lenne hozzá. Persze maga miatt akár megölhetik az embert...

S most egész özönét a káromkodásnak zudította a rendőr fejére, ugy hogy most is bekisérték és becsukták.

Mikor bevitték, a hivatalnok barátságos mosollyal fogadták.

— Ah! a jogérzertes ember!

Ford. — o.

Teményárak a debreczeni piacon.

1888. Julius 3-án.

Egy m.-máza	felső, középső, alsó.
Buza	6.30 6.20 6.10
Kétszeres	5.30 5.20 5.10
Rozs	4.50 4.40 4.30
Arpa	4.60 4.50 4.40
Zab	4.60 4.50 4.40
Tengeri	6.00 5.90 5.80
Köles	6.50 6.25 6.00
1 zsák Burgonya	1.40
100 kl. szalonna	63.00 61.50 60.00
100 kl. hajt.	63.00 61.50 60.00

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: **Véteszi Arnold.**

Főmunkatárs: **Karzag Vilmos.**

Birtok-eladás.

Debreczen város határában a nagytelepi pusztán fekvő szép villaszerű 6 szobás uri lakkal, valamint száraz malommal s egyéb igen jó karban tartott gazdasági épületekkel dusan ellátott, ugy szintén szőlős, gyümölcsös és diszerteket s ezekkel kapcsolatosan mintegy 5 holdnyi erdőseget magában foglaló, összesen 61 nyilas (mintegy 343 catastr. hold) kiterjedésű buzatermő földbirtok szabad kézből eladó.

Venni szándékozők, közvetítők kizárásával, értekezhetnek **Debreczenben Des Combes Henrik ügyvéd urnál (Nagycsapó utca 321. szám alatt)** és **Budapestben Dr. Münnich Aurél ügyvéd urnál** (lakik IV. Vámbáh körut 12 sz.) hol az eladásra vonatkozó bővebb felvilágosítások is megadatnak.

Jánosforrás

Ó cs. és k. felsége hadihajóján általános használatban lévő legmagasabb elismeréssel és évek hosszu sora óta a legelső díjakkal kitüntetett Gleichberg melletti

a legjobb, legtisztább és legolcsóbb szénsavdus savanyúvíz. — A légszérszervek hurutainál, gyomor és hólyag bajoknál a legjobb sikerrel használtatik.

Főraktár Debreczenben:

Geréby Fülöp

fűszer, csemege, bor és ásványvíz kereskedésében.

Budapest 1885. Nagydiósoklevél. N.-Palánkán 1887. Aranyérem. London 1887. Diszkolevél.

Csik József

első szerémi ment és víz hatlan mész-gyár.

BECSINBAN.

Központi iroda és raktár: Budapest, V. k., Rudolf-rakpart 8. szám.

ajánlja a t. építés és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, közszégi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszet.

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

Arjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Kecskemét 1872. Ujvidék 1875. Szeged 1878. Ezüst érem. Arany érem. Erdem-érem. Triest 1882. Arany érem.

Szeplő
 okvetlenül eloszlik
 Bergmann liliumtejszappana
 használata által.

Készíti egyedül Bergmann és Társa Drezdában 45 kr. darabja. Raktár Dr. Rothschnek gyógyszerárában Debreczenben.

Maggi **BUILLON KIVONATA**
 és leves-liszte
 hüvelyes veteményekből
 elősmert **legjobb** és **legolesőbb**.
 Egy kávéskanálnyi e kivonattól, egy csésze forró vízbe öntve, azonnal, minden más pótlék nélkül kiváló erős és jóízű huslevest ad.
 Kapható a delicatesz, fűszer és fűszeráru üzletekben.
 Főraktár: Wien, I. Jasomirgottstrasse 6.
Raktár Debreczenben
GERÉBY FÜLÖPNÉL.

Csak rövid ideig

Debreczenben a vásártéren.
 Nyitva áll naponta reggeli 9 órától esteli 10^{1/2} óráig.
HARTKOPF NAGY MUZEUMA

anatómiai és mechanikai műremek állandó kiállítása, gőzmozgónnyal működésbe hozva.
 Képgyűjtemény és szoborművek a legszebb és legjobb a mi e nemben látható.
 Uj! Ó felsége I. Wilmos német császár a disz-
 ágyon, az első gránátos ezred (Ferencz József császár) egyenruhában teljes jelvényeivel.
 Belépti-díj felnőtteknek 15 kr., gyermekeknek 10 kr.
 Az anatómiai rész a panoptikumtól el van különítve s ide csak felnőtteknek szabad a bemenet; itt több mint 400 féle tudományos vegykészítmény látható, mely a legnagyobb és leggazdagabb felszerelésű a jelenkorban. Belépti-díj kalauzzal 20 kr., rangnélküli katonáknak 10 kr.
 Uj: az anatómiailag szétszedhető néger nő, mely a legkisebb részekig szétszedhető s félóránként megmagyaráztatik.
 Pénteken az anatómiai osztály csakis nőknek áll nyitva.

Alapított 1856-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és érezőntődeje
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban
 Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik
KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
 felszerelésére
szagmentes ürszékek
 felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
 Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”
 legújabb és legdivatosabb betűkkel
 gazdagon felszerelt
KÖNYVNYOMDÁJA
 DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.
 községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,
 MINDEN ALAKBAN
 ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK
 falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.
 bali meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek
 a legjutányosabb áron állittatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.